

1. Woordenlijst: [Zo genoemd binnen het Algoritmekader]

Archiefwet

De Archiefwet is een belangrijke wet voor de informatievoorziening van de Nederlandse overheid. De wet verplicht overheidsinstanties om hun informatie op een goede, geordende en toegankelijke manier te beheren, te vernietigen of blijvend te bewaren. De wet slaat op overheidsinformatie vanaf het moment dat die informatie wordt gemaakt. Het geldt dus voor de e-mail die je net voor je werk hebt verzonden. Maar bijvoorbeeld ook voor eeuwenoude stadsrechten die in een archiefbewaarplaats worden bewaard.

Archiveren by design

Tijdens het ontwerpen, kopen, bouwen, inrichten en/of aanpassen van [informatiesystemen](#), worden (naast andere aspecten) ook de [passende maatregelen](#) bepaald en [geïmplementeerd](#) waardoor de [informatie](#) in het systeem [duurzaam toegankelijk](#) wordt en blijft. Archiveren by design is qua methodiek vergelijkbaar met privacy by design en security by design.

Bewaartermijn

Wettelijke termijn voortvloeiend uit het selectiebesluit. Dit is de termijn waarbinnen het informatieobject bewaard dient te worden.

Duurzame toegankelijkheid

Overheidsinformatie is duurzaam toegankelijk als die voldoet aan de DUTO-kenmerken: vindbaar, beschikbaar, leesbaar, interpreteerbaar, betrouwbaar en toekomstbestendig. Voor iedereen die daar recht op heeft en voor zo lang als noodzakelijk. Er is geen onderlinge hiërarchie tussen deze kenmerken. Waar het accent op ligt, kan per geval verschillen. Duurzaam toegankelijk maken en houden is synoniem aan archiveren.

Informatieobject

Een opzichzelfstaand geheel van gegevensobjecten met een eigen identiteit. Bijvoorbeeld een tekstdocument, databasegegevens, e-mailbericht (met bijlagen), (zaak) dossier, internetsite (of een deel ervan), foto/afbeelding, geluidsopname, wiki, blog enzovoort.

Informatiesysteem

Een informatiesysteem is een samenhangend geheel van voorzieningen om aan de informatiebehoefte van een organisatie te voldoen. Bijvoorbeeld om informatie te kunnen ontvangen, maken, bewerken, verwerken, presenteren, uitwisselen en vernietigen. Tot een informatiesysteem worden naast de informatie en de technische voorzieningen ook de daarmee verbonden organisatie, mensen en processen gerekend. Een informatiesysteem is dus niet synoniem aan een applicatie, maar heeft een bredere betekenis.

Selectiebesluit

Vervangt de term selectielijst uit de oude Archiefwet van 1995. Dit is de formele vastlegging waarin wordt bepaald welke overheidsinformatie blijvend wordt bewaard en welke overheidsinformatie in aanmerking komt voor vernietiging.

Woo

De Wet open overheid (Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De wet is bedoeld om de overheid transparanter te maken en zo het belang van openbaarheid van publieke [informatie](#) voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter te dienen. De Woo maakt [toegang](#) tot publieke [informatie](#) expliciet tot een recht van burgers.

2. Onderwerpen – Archiveren van algoritmes [Zo genoemd binnen het Algoritmekader]

Duurzame toegankelijkheid van algoritmes

Naam kennisproduct en module: Handreiking duurzame toegankelijkheid van algoritmes – Module 1 definitie en kaders

Conceptnummer en datum: 0.8. 24 augustus 2026

Geagendeerd bij gremium: Standaardisatieraad op 7 september 2026, ter accordering.

Gepubliceerd op platform: [Kenniscommunity Informatie en Archief \(KIA\)](#)

Alle overheidsinformatie valt onder de Archiefwet. Dus ook overheidsinformatie die wordt gecreëerd met behulp van algoritmes. De Nieuwe Archiefwet bepaalt dat overheidsorganisaties passende maatregelen moeten nemen om overheidsinformatie duurzaam toegankelijk te maken en houden. Dit betekent dat de informatie aan de kenmerken van duurzame toegankelijkheid moet voldoen. Die kenmerken zijn: vindbaar, beschikbaar, leesbaar, interpreteerbaar, betrouwbaar en toekomstbestendig. Om daar praktische invulling aan te geven is het [DUTO-raamwerk](#) ontwikkeld. Het DUTO-raamwerk omschrijft de waarden, kenmerken, processen, functies en modeleisen voor duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie. Dit geldt ook voor overheidsinformatie die tot stand is gekomen door middel van algoritmes.

Belang van duurzame toegankelijkheid van algoritmes

Het belang van duurzame toegankelijke overheidsinformatie wordt in het DUTO-raamwerk bekeken vanuit drie invalshoeken:

- Publieke waarde
- Legitimiteit
- Organisatie

De DUTO-waarde legitimiteit sluit aan bij de doelen van de Europese AI-verordening. Vanuit de Europese AI-verordening wordt veel nadruk gelegd op ethiek, de potentiële impact van algoritmes op individuen en de samenleving. Dat maakt transparantie belangrijk: het vindbaar, beschikbaar en interpreteerbaar maken van algoritmes voor gebruiker en toezichhouders.

Algoritmes hebben een ambivalente rol bij het creëren en beheren van overheidsinformatie. Ze staan immers niet op zichzelf: ze verwerken informatie om vervolgens nieuwe informatie (mede) te creëren en/ of beslissingen te kunnen nemen. In het kader van een transparante overheid is het van belang goed te kunnen aantonen waarom algoritmes zijn ingezet, hoe ze werken en hoe ze gecontroleerd worden. Aan het gebruik van algoritmes kleven immers risico's zoals discriminatie en schending van privacy. De Europese AI-verordening schrijft voor dat de werking van AI-systemen begrijpelijk en uitlegbaar moet zijn. Duurzame toegankelijkheid van algoritmes maakt het mogelijk om overheidshandelen te verantwoorden, als er gebruik gemaakt wordt van informatie gecreëerd door algoritmes.

Naast Europese wetgeving draagt duurzame toegankelijkheid bij aan nationale wetgeving zoals de Archiefwet, AVG en Woo. De Woo bepaalt dat een bestuursorgaan maatregelen neemt om 'digitale documenten' duurzaam toegankelijk te maken. Aan de AVG wordt bijgedragen doordat DUTO ook zorgt dat informatie op tijd en de juiste gronden wordt vernietigd. Daarmee wordt voorkomen dat persoonsgegevens te lang worden bewaard en wordt ook de milieulast verminderd van dataopslag.

Wat houdt het archiveren van algoritmes in?

Het duurzaam toegankelijk maken van een algoritme is niet iets waar je pas mee begint na het uitfasen van het algoritme: maatregelen voor archiveren neem je in een zo vroeg mogelijk stadium. Dit noemen we archiveren by design. [link binnen kader]

Gedurende de hele levenscyclus van een algoritme vinden er activiteiten plaats die van belang zijn om te documenteren en te archiveren. Dit is meer dan het archiveren van een broncode. Het gaat in grote lijnen om de documentatie die:

- gemaakte keuzes bij de realisatie kunnen verantwoorden, en
- documentatie op basis waarvan de werking kan worden gereconstrueerd
- gegevens omtrent het gebruik.

De documentatie kan bijvoorbeeld bestaan uit documentatie omtrent het ontwerp, de wijze waarop een model getraind is of de monitoring tijdens het gebruik.

Naam kennisproduct en module: Handreiking duurzame toegankelijkheid van algoritmes – Module 1 definitie en kaders

Conceptnummer en datum: 0.8. 24 augustus 2026

Geagendeerd bij gremium: Standaardisatieraad op 7 september 2026, ter accordering.

Gepubliceerd op platform: [Kenniscommunity Informatie en Archief \(KIA\)](#)

Welke documentatie van belang is hangt af van de fase binnen de levenscyclus. [link] De documentatie over het algoritme kan ook na het uitfasen van het algoritme nog geruime tijd van belang zijn. Dat is afhankelijk van de wettelijke bewaartermijn die die geldt voor de betreffende informatie. Het toepassen van de bewaartermijnen doe je op basis van de voor jouw organisatie geldende selectiebesluit <link naar kopje bewaartermijnen>.

Het vastleggen van deze documentatie doe je dan ook in een omgeving die beheer mogelijk maakt volgens de vijf DUTO-processen [link DUTO-module 3].: registreren, vernietigen, bewaren, migreren en ter beschikking stellen.

Om te weten te komen wat een geschikte omgeving is binnen jouw organisatie om informatie rondom algoritmes te kunnen archiveren, kun je advies inwinnen bij een informatiebeheerspecialist die het verantwoordelijk organisatieonderdeel ondersteunt.

3. Rollen [Zo genoemd binnen het Algoritmekader]

Informatieprofessional

Informatieprofessionals binnen overheidsorganisaties zorgen ervoor dat de door algoritmes gecreëerde informatie conform de Archiefwet duurzaam toegankelijk wordt gemaakt. Ze gaan hier idealiter mee bezig vanaf het moment dat een organisatie van plan is om met algoritmes te gaan werken. Door middel van archiveren by design worden de benodigde maatregelen en systemen al meegenomen in de systeemontwikkeling, zodat de informatie zowel nu als in de toekomst bruikbaar blijft.

Het vakgebied van de informatieprofessional is breed en omvat verschillende werkzaamheden zoals het maken van beleidsplannen of het uitvoeren van risicobeoordelingen. Te denken valt aan adviseurs informatiehuishouding.

4. Voldoen aan wetten en regels [Zo genoemd binnen het Algoritmekader]

Vereisten voor de overheid [Zo genoemd binnen het Algoritmekader]

Pas bewaartermijn toe conform selectiebesluit [zal nog overleg plaats vinden met het Algoritmekader hoe we deze kunnen benoemen]

Alle overheidsorganen zijn op grond van de Archiefwet verplicht om voor de informatie waarvoor zij verantwoordelijk zijn selectiebesluiten te ontwerpen. Hierin wordt aangegeven welke informatieobjecten blijvend bewaard moeten worden, welke informatieobjecten tijdelijk bewaard moeten worden en welke bewaartermijn daarbij geldt. Voor informatieobjecten met een tijdelijke bewaartermijn geldt ook een verplichting om deze te vernietigen na het vervallen daarvan. Voldoen aan deze bewaartermijn helpt ook te voorkomen dat eventuele persoonsgegevens langer bewaard worden dan toegestaan.

Naam kennisproduct en module: Handreiking duurzame toegankelijkheid van algoritmes – Module 1 definitie en kaders

Conceptnummer en datum: 0.8. 24 augustus 2026

Geagendeerd bij gremium: Standaardisatieraad op 7 september 2026, ter accordering.

Gepubliceerd op platform: [Kenniscommunity Informatie en Archief \(KIA\)](#)